

BRANNBESKYTTELSE AV BÆRENDE STÅLKONSTRUKSJONER

ISOVER FIREPROTECT™

JUNI 2015

Teknisk isolasjon 6

Nå dokumentert
i henhold til
ENV 13381-4

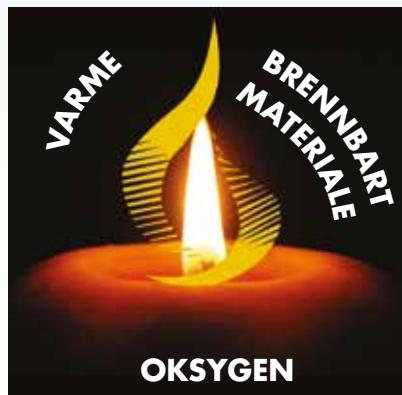
Ny dimensjonerings-
tabell for frittstående
stålsøyler og bjelker

Hva skjer ved en brann?

Med brann menes ild man har mistet kontroll over. En stålkonstruksjon som utsettes for brann vil få en temperaturstigning. Den lastbærende evnen til konstruksjonen vil dermed bli redusert. For å beholde bæreevnen må stålkonstruksjoner brannbeskyttes.

Ild

Ild er en forbrenningsprosess der det utvikles varme og lys. For at ilden skal eksistere kreves det tre samhørende faktorer; brennbart materiale, oksygen og varme. Om man tar bort en av disse faktorene, opphører ilden.

Under flammefasen når temperaturen sitt maksimum på omkring

1000 °C. Brannisolering av de bærende stålkonstruksjonene vil da hindre at bygningen falder sammen.

Avkjølingsfasen innebærer at brennbart materiale begynner å ta slutt. I kullrestene skjer en glødebrann, ofte med sterkt varmestråling. Til

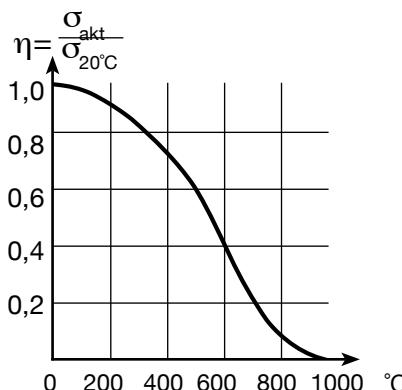
og med under denne fasen sørger brannisolering for at stålet ikke får skadelig temperaturstigning.

Ubrennbare materialer

Materialers brennbarhet bestemmes av en internasjonal brannprøvingsmetode (EN-ISO 1182 eller EN-ISO 1716). Isover FireProtect inneholder så liten mengde med brennbart materiale (bindemiddel) at materialet i praksis ikke bidrar til noe energitilskudd ved en brann. Derfor er materialet klassifisert som ubrennbart materiale. Produktet tilfredsstiller Euroklasse A1.

Stålets styrke

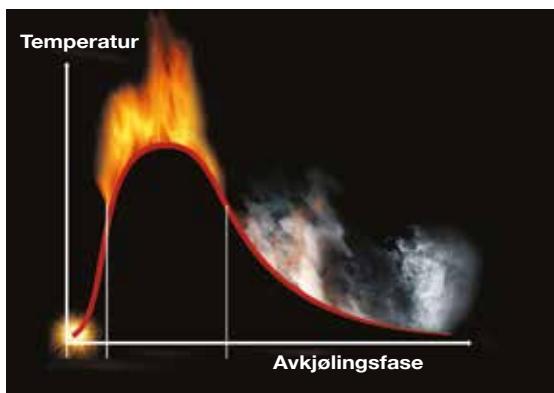
Stålets fasthet reduseres med økende temperatur. Kritisk ståltemperatur er den høyeste temperaturen der stålkonstruksjonen fortsatt har tilstrekkelig beregningsmessig fasthet. Stålets kritiske temperatur avhenger således av konstruksjonens statiske utnyttelsesgrad.

Stålets fasthet som funksjon av temperaturen.

Brannforløp

Brannforløpet eller temperaturutviklingen for brann i en bygning bestemmes først og fremst av mengden brennbart materiale, d.v.s. brannbelastningen. Oksygentilgangen har også stor betydning. Brannforløpet for en normalbrann i en bygning er beskrevet i figuren under.

Antennelsesfasen er den viktigste fasen sett fra et sikkerhetssynspunkt. Her er det fortsatt mulighet for folk til å komme seg ut av bygningen. For brannvesenet finnes også de beste forutsetningene for å slukke brannen. Temperaturen stiger raskt, og materialer avgir brennbare og ubrennbare gasser (røyk). Når de brennbare gassene når sin antennelsestemperatur, skjer en total overtenting.

Flammefasen inntreffer når overtenting skjer. Personer som befinner seg i rommet har da meget små sjanser til å komme seg ut, og brannvesenet har knapt noen mulighet til å slukke ilden.

Isover FireProtect™ - beskytter bærende stålkonstruksjoner

Den bærende evnen i en stålkonstruksjon reduseres kraftig på grunn av temperaturstigningen en brann gir. Isover FireProtect er et enkelt og pålitelig system for å begrense denne temperaturstigningen.

Isover FireProtect™System Isover FireProtect gir en høyeffektiv brannbeskyttelse av bærende stålkonstruksjoner. Det inneholder få komponenter og monteres uten kompliserte og dyre monteringshjelpe-midler. Systemet fungerer like godt for bærende søyler som for bærende bjelker av stål. Isover FireProtect kan anvendes for brannsikring av bærende stålkonstruksjoner med brannmotstand fra R30 og opp til R240. Brannbeskyttelse i mer enn fire timer oppfyller svært strenge krav. System Isover FireProtect er testet i henhold til ENV 13381-4 og godkjent av SINTEF NBL (Produktdokumentasjon SINTEF 010-0202)

Plate, Isover FireProtect™

Isover FireProtect platene består av spesialprodusert steinull som leveres i densitet 150 kg/m^3 i følge tabellen nedenfor. Produktets tykkelse velges ut i fra konstruksjonens krav til brannmotstand, A/V-forhold og kritisk ståltemperatur.

Platene leveres med ubelagt overflate.

Montering, Isover FireProtect Screw

Festeskruen Isover FireProtect Screw er konstruert spesielt for denne type brannisolering. Den enkle festeskruen og en batteridrevet skrutrekker er alt man behøver for å gjøre en hurtig, kostnadseffektiv og korrekt montering.

Isover FireProtect Screw fås i forskjellige lengder som angitt i tabellen nedenfor. Skruen skal være minst dobbelt så lang som isolasjonstykkelsen.

Montering, tradisjonell metode

Montering med Isover FireProtect Screw anbefales men også andre festemetoder kan benyttes som for eksempel sveisepinne og låseskive eller sveisestift/Cup-head pinne. Dimensjon på skive minimum Ø30 mm og tykkelse pinne minimum 2,8 mm. Pinne/stiftavstand skal da være maks c/c $\leq 300 \text{ mm}$. Lengden på stiften/pinnen skal være 2-3 mm større enn isolasjonstykkelsen. Antall stifter/pinner er ca. 10 stk/ m^2 . Ved denne monteringsmetoden er det ikke nødvendig med passbit eller tverrplate. Maksimum avstand stift/pinne til plateskjøt og platehjørner er 75 mm. For profilhøyde $> 1000 \text{ mm}$ skal isolasjonen følge profilen, se side 6.

Produkt	Isover FireProtect 150	Isover FireProtect Screw
Densitet	ca 150 kg/m^3	Forsinket stål
Format	1000 x 1200 mm	Lengder 40, 60, 80, 100 og 120 mm
Tykkeler	20, 25, 30, 35, 40, 50 og 60 mm	

Prosjektering og montering

Brannisolering med Isover FireProtect er hurtig, enkelt og sikert. Materialet er lett å bearbeide, og monteres med enkle monteringsverktøy.

Materialer og verktøy

- Plater, Isover FireProtect
- Festeskruer, Isover FireProtect Screw
- Isoleringskniv
- Batteridrevet skrutrekker
- Gummiklubbe

Mer behøver du ikke!

Montering, I-formede stålprofiler

1. Kutt til passbiter av Isover FireProtect med bredde 100 mm og minimum tykkelse 40 mm (merket med * i figurer). Lengden av passbitene skal ha et overmål på 2-3 mm.

2. Bitene presses inn mellom over- og underflens der platene møtes med avstand maks. 600mm. Ved profiler med høyde større enn 400 mm trengs en tverrstilt passbit som skal gå helt inn til profilsteget. Disse to platestykkene skrues sammen til en T-formet passbit.

3. Skjær til Isover FireProtect platene med 2-3 mm overmål.

4. Skru fast platene i passbitene og tilstøtende plater ved hjørnene. Ved montering plate mot plate er skruelengden $2 \times$ platetykkelsen. Ved skruing mot 40 mm passbit er skruelengden platetykkelse + 40 mm. Dersom bredden på det tildekte stålet er mer enn 300 mm skal innfestingen kompletteres med sveisepinne og låseskive eller sveisestift. Ved 3-sidig isolering av I-profil med isolasjonstykkele ≥ 60 mm kompletteres innfestingen med sveisepinne og låseskive eller sveisestift som monteres i bjelkens øverste flens. Den monteres med $c/c \leq 300$ mm i lengderetningen.

Montering, firkantprofil av stål

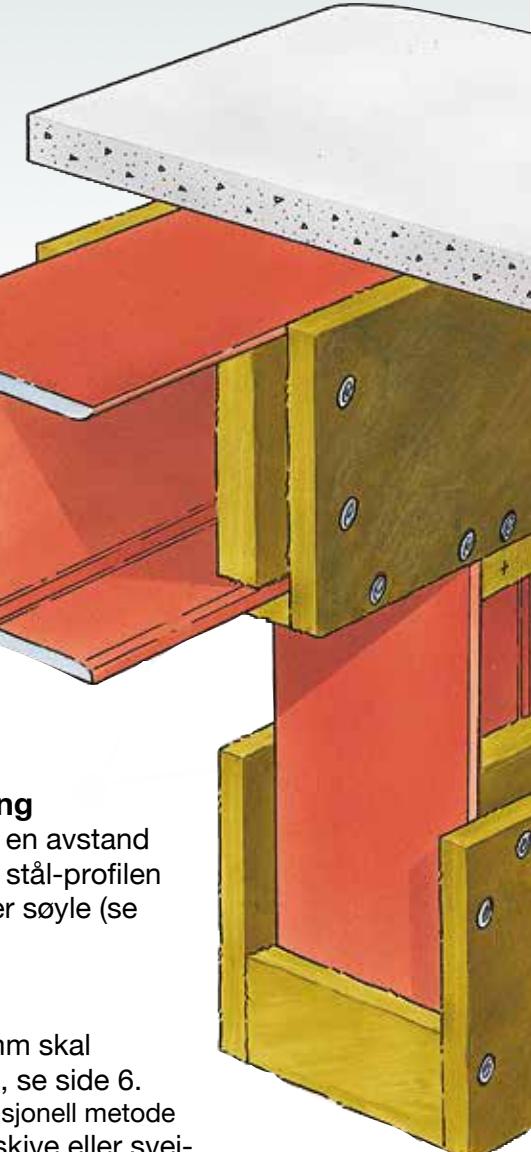
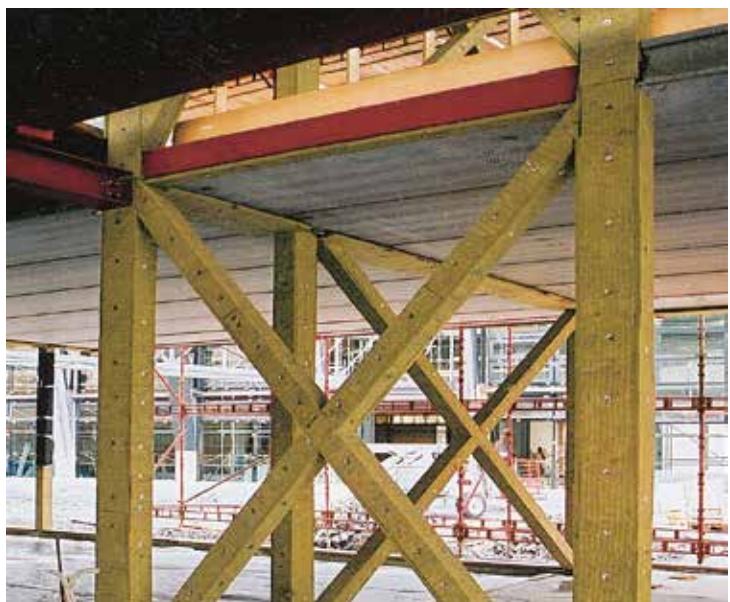
Montering av Isover FireProtect på firkantede profiler av stål utføres på samme måte som for I-profiler, men i

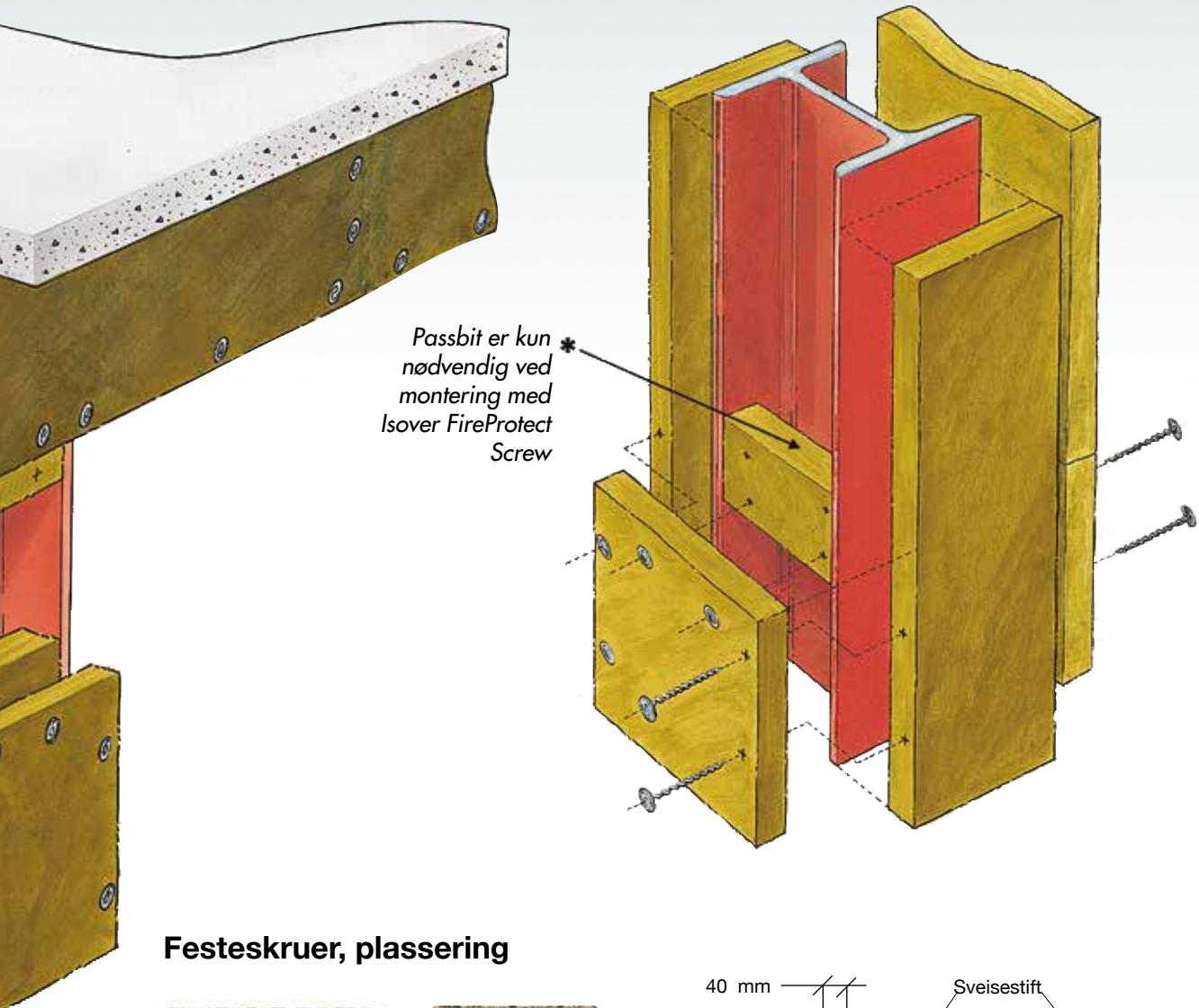
dette tilfellet behøves ingen passbit. Ved 3-sidig kledning av bjelke byttes øvre innfestningsrad av Isover FireProtect Screw med sveisestift eller sveisepinne og låseskive, c/c 300 mm.

Festeskruer, plassering

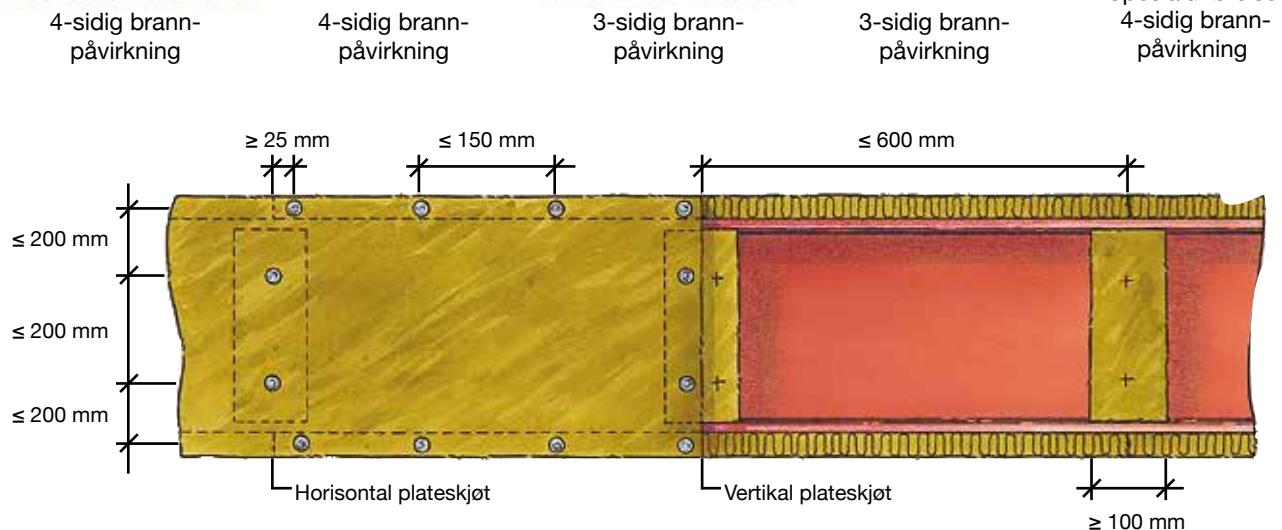
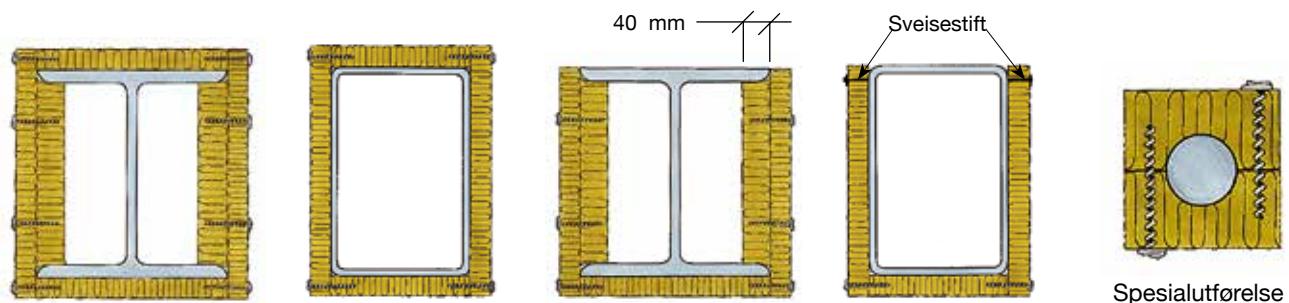
Festeskruene monteres i en avstand som er uavhengig av om stål-profilen anvendes som bjelke eller søyle (se bilder på neste side).

For profilhøyde > 1000 mm skal isolasjonen følge profilen, se side 6. Montering i henhold til tradisjonell metode med sveisepinne og låseskive eller sveisestift/Cuphead pinne må da følges, se side 3.

Festeskruer, plassering

NB! Passbit er ikke påkrevet ved tradisjonell montering ved bruk av sveisestift/pinne, se side 3 "Montering, tradisjonell metode".

Dimensjonering

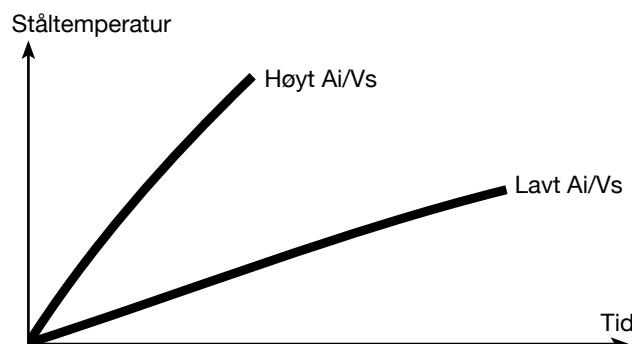
Ved dimensjonering av en stålkonstruksjon, må det tas hensyn til hvordan stålet varmes opp under påvirkning av brann, da fastheten i stålet reduseres ved økt temperatur. Med Isover FireProtect begrenses temperaturøkningen på den bærende stålkonstruksjonen, og gjør dette dermed til et meget effektivt system.

1. Søyler og bjelker

Brannmotstand

Grove konstruksjoner har best brannmotstand. Hvor hurtig en stålkonstruksjon varmes opp ved en gitt brannpåvirkning, kan forenklet uttrykkes som forholdet mellom stålprofilets branneksponte overflate og profilets varmekapasitet. Dette forholdet uttrykkes gjennom den såkalte seksjonsfaktoren, Ai/Vs . Eksempel på profiler med en lav seksjonsfaktor (Ai/Vs) er f.eks. HEB og HEM. Høy seksjonsfaktor gir hurtig oppvarming av stålet. Dette innebærer at slanke stålkonstruksjoner krever tykkere brannisolering.

Ståltemperaturøkning

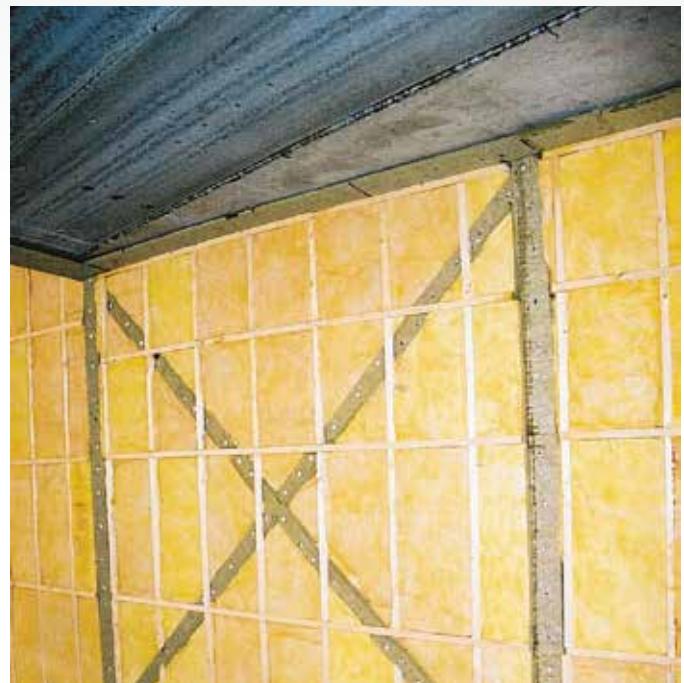
Ai = isolasjonens indre omkrets [m]

Vs = stålets tverrsnittsareal [m^2]

Beregning

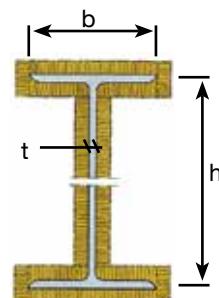
Dette forenklede dimensjoneringsunderlag er basert på en mer detaljert anvisning, som finnes i Isover FireProtect sin produktdokumentasjon SINTEF 010-0202. Denne forenklede dimensjoneringsmetoden bygger på at stålprofilen er fullt utnyttet fra statisk synspunkt. Beregning kan utføres som nevnt nedenfor.

1. Bestem først seksjonsforholdet Ai/Vs ved hjelp av profildata fra stålleverandøren eller fra de vanligste profiler fra tabell på side 7.
2. Ved kritisk ståltemperatur 500°C kan isolasjontykkelsen for den aktuelle brannmotstand direkte avleses i diagram på side 7.

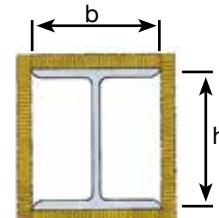
Med Isover Fireprotect får man den beste brannsikringen.

$h > 1000 \text{ mm}$

$$Ai = 4b - 2t + 2h$$

$h \leq 1000 \text{ mm}$

$$Ai = 2b + 2h$$

Tabell 1. Seksjonsfaktorer Ai/Vs for ulike profiltyper

HEA			HEB			HEM			IPE			Rektangulær HUP (RHS)			Kvadratisk HUP (SHS)										
Profil	Ai/Vs-4 m ⁻¹	Ai/Vs-3 m ⁻¹	Profil	Ai/Vs-4	Ai/Vs-3	Profil	Ai/Vs-4	Ai/Vs-3 m ⁻¹	Profil	Ai/Vs-4	Ai/Vs-3	Profil hxb mm	Tykkelse mm	Ai/Vs-4 m ⁻¹	Ai/Vs-3 m ⁻¹	Profil hbx mm	Tykkelse mm	Ai/Vs-4 m ⁻¹	Ai/Vs-3 m ⁻¹						
HE100A	185	138	HE100B	154	115	HE100M	85	65	IPE80	330	270	100x50	5 6,3 8	224 178 144	187 148 120	60x60	5 6,3 8	201 160 126	151 120 94						
HE120A	185	138	HE120B	141	106	HE120M	80	61	IPE100	301	248	IPE120	279	230	80x80	5 6,3 8	201 160 126	151 120 94							
HE140A	174	129	HE140B	130	98	HE140M	76	58	IPE140	260	215	IPE160	241	200	80x80	5 6,3 8	201 160 126	151 120 94							
HE160A	161	120	HE160B	118	89	HE160M	71	54	IPE180	227	189	100x60	6,3 8	177 143	144 116	60x60	5 6,3 8	201 160 126	151 120 94						
HE180A	155	115	HE180B	110	83	HE180M	68	52	IPE200	211	175	IPE220	198	165	100x100	5 6,3 8	201 160 126	151 120 94							
HE200A	145	108	HE200B	102	77	HE200M	65	49	IPE240	184	153	HE220M	62	47	120x80	5 6,3 8	214 172	174 138	100x100	5 6,3 8	201 160 126	151 120 94			
HE220A	134	100	HE220B	97	73	HE220M	62	47	IPE270	176	147	HE240M	52	39	120x120	5 6,3 8	214 172	174 138	120x120	10 6,3 8	101 160 126	76 120 94			
HE240A	122	91	HE240B	91	68	HE240M	52	39	IPE300	167	139	HE260M	51	39	IPE330	157	131	150x100	5 6,3 8	216 174	180 145	150x150	5 6,3 8	201 160 126	151 120 94
HE260A	118	88	HE260B	88	66	HE260M	51	39	IPE400	137	116	HE280M	50	38	IPE360	146	122	160x80	5 6,3 8	216 174	180 145	180x180	10 6,3 8	101 160 126	76 120 94
HE280A	113	84	HE280B	85	64	HE300M	43	33	IPE450	130	110	HE320M	43	33	IPE450	130	110	160x100	5 6,3 8	216 174	180 145	180x180	10 6,3 8	101 160 126	76 120 94
HE300A	105	78	HE300B	80	60	HE320M	43	33	IPE500	121	103	IPE550	113	98	IPE500	121	103	150x100	5 6,3 8	216 174	180 145	150x150	5 6,3 8	201 160 126	151 120 94
HE320A	98	74	HE320B	77	58	HE600M	51	42	IPE600	105	91	HE650M	52	44	IPE600	105	91	160x80	5 6,3 8	216 174	180 145	180x180	10 6,3 8	101 160 126	76 120 94

3-sidig brannpåvirkning (Ai/Vs-3)

4-sidig brannpåvirkning (Ai/Vs-4)

Isoleringsstikkelsr for Isover FireProtect 150

Kritisk ståltemperatur 500 °C.

A/V \	Brannmotstand								
	30	60	90	120	150	180	210	240	
≤50	20	20	20	20	25	35	50	60	
60	20	20	20	25	35	50	60	70	
70	20	20	20	30	40	50	60	80	
80	20	20	20	30	50	60	70	80	
90	20	20	25	35	50	70	80		
100	20	20	25	40	60	70	80		
110	20	20	30	50	60	70			
120	20	20	30	50	60	80			
130	20	20	35	50	70	80			
140	20	20	35	50	70				
150	20	20	35	60	70				
160	20	20	40	60	70				
170	20	20	40	60	80				
180	20	25	40	60	80				
190	20	25	40	60	80				
200	20	25	50	60	80				
210	20	25	50	70	80				
220	20	25	50	70					
230	20	30	50	70					
240	20	30	50	70					
250	20	30	50	70					

2. HSQ-profiler

Brannmotstand

HSQ-profiler anvendes ofte i kombinasjon med betongelementer. Dekke hjelper til å kjøle stålprofilen og derfor kreves det ikke så store isolasjonstyper. Dimensjon på underflensen avgjør hvor mye brannbeskyttelse som er nødvendig. Hvis flensens godsstykke er 15 mm eller mindre kan man i noen tilfeller unnlate å isolere flensekanten.

Beregning

Dimensjoneringsunderlaget kommer fra Isover FireProtect sin produktdokumentasjon, SINTEF nr. 010-0202.

1. Hvilken flenstykkelse har HSQ-profilen?
Hvilken type dekke benyttes?
Skal flenskantene isoleres?
2. Bestem hvilken brannmotstand og kritisk stålt temperatur konstruksjonen skal dimensjoneres for.

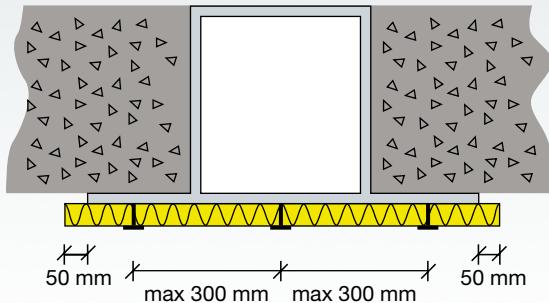
Montering

Isolasjonen skal festes med sveisepinne og låseskive eller sveisestift med maksimum avstand c/c 300 mm i profilens bredde og lengderetning. Isolasjonen skal monteres med minimum to rader og stiftene/pinnene plasseres så nære profilkanten som praktisk mulig. Maksimum avstand stift/pinne til plateskjøt og platehørne er 50 mm.

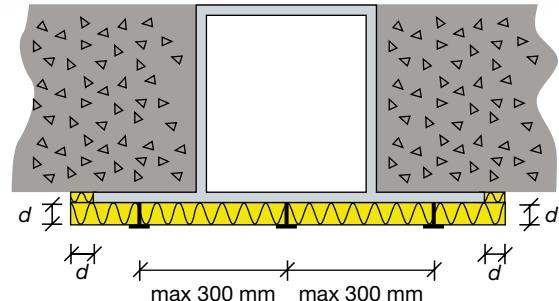
LETTBETONG

Isoleringsstykke med Isover FireProtect 150 ved brannbeskyttelse av HSQ-profil, med dekke av lettbetong ($\rho \approx 660 \text{ kg/m}^3$, som Leca, Siporex e.l.).

Uten isolering av kanten på underflens

Med isolering av kanten på underflens

Dekke av lettbetong $\approx 660 \text{ kg/m}^3$

Brann motstand R	Kritisk stålt temperatur $T_{s, \text{krit}} [\text{°C}]$	HSQ-profil, tykkelsen av underflens [mm]											
		Uisolert profilkant 8	Isolert profilkant	Uisolert profilkant 10	Isolert profilkant	Uisolert profilkant 12	Isolert profilkant	Uisolert profilkant 15	Isolert profilkant	Uisolert profilkant 20	Isolert profilkant	Uisolert profilkant 25	Isolert profilkant
30	400 500 600		20		20		20		20		20		20
60	400 500 600		20		20		20		20		20		20
90	400 500 600		20		20		20		20		20		20
120	400 500 600		20		20		20		20		20		20
180	400 500 600		25		25 20		20		25		25		20
240	400 500 600		25		25		25		20		20		25 20

BETONG MED LETT TILSLAG

Isoleringsstykke med Iover FireProtect 150 ved brannbeskyttelse av HSQ-profil, med dekke av betong med lett tilslag ($\rho \approx 1800 \text{ kg/m}^3$).

Dekke av betong med lett tilslag $\approx 1800 \text{ kg/m}^3$		HSQ-profil, tykkelsen av underflens [mm]											
Brann-motstand R	Kritisk ståltemperatur $T_{s, \text{krit}} [\text{°C}]$	Uisolert profilkant 8	Isolert profilkant	Uisolert profilkant 10	Isolert profilkant	Uisolert profilkant 12	Isolert profilkant	Uisolert profilkant 15	Isolert profilkant	Uisolert profilkant 20	Isolert profilkant	Uisolert profilkant 25	Isolert profilkant
30	400 500 600	20		20		20		20		20		20	
60	400 500 600	20		20	20	20		20		20		20	
90	400 500 600	25	20	25	20	25	20	25	20	20		20	
120	400 500 600		20		20		20		20		20		20
180	400 500 600		20		20		20		20		20		20
240	400 500 600		20		20		20		20		20		20

BETONG ELLER HULDEKKE

Isoleringsstykke med Iover FireProtect 150 ved brannbeskyttelse av HSQ-profil, med dekke av massiv betong eller huldekke ($\rho \approx 2300 \text{ kg/m}^3$).

Dekke av lettbetong $\approx 2300 \text{ kg/m}^3$		HSQ-profil, tykkelsen av underflens [mm]											
Brann-motstand R	Kritisk ståltemperatur $T_{s, \text{krit}} [\text{°C}]$	Uisolert profilkant 8	Isolert profilkant	Uisolert profilkant 10	Isolert profilkant	Uisolert profilkant 12	Isolert profilkant	Uisolert profilkant 15	Isolert profilkant	Uisolert profilkant 20	Isolert profilkant	Uisolert profilkant 25	Isolert profilkant
30	400 500 600	20		20		20		20		20		20	
60	400 500 600	25	20	25	20	20		20		20		20	
90	400 500 600	25	20	25	20	25	20	25	20	20		20	
120	400 500 600		20		20		20		20		20		20
180	400 500 600		20		20		20		20		20		20
240	400 500 600		20		25		25		25		20		20

3. Innebygde søyler av type HUP

Brannmotstand

En typisk byggemåte i dag er å bygge inn firkantprofiler i vegger. Med denne metoden kan tykkelsen på brannisolasjonen på søylen reduseres ettersom bidraget fra ytterkledningen inkluderes samt at søylen ikke brannpåvirkes på samme måte som for en frittstående søyle.

Montering

1. Montering med skrue; Isover FireProtect Screw, se side 4 "Montering, firkantprofil av stål".

2. Montering med sveisepinne og låseskive eller sveisestift. Isolasjonen skal festes med maksimum avstand c/c 300mm. Ved platebredde over 100mm skal det benyttes to rader med stifter/pinner.

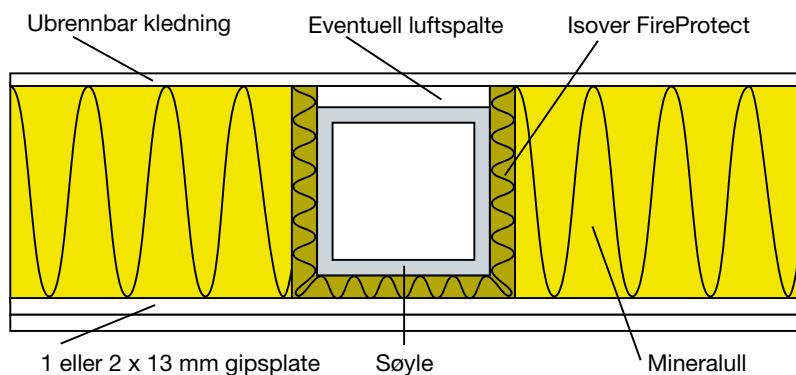
Maksimum avstand stift/pinne til plateskjøt og platehørne er 50 mm. Ved 3-sidig isolering skal Isover FireProtect tilslutte innsiden av veggens ytterkledning.

Beregning

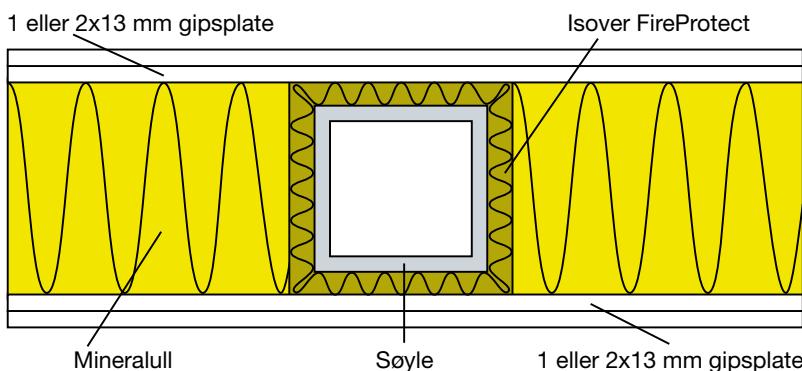
Dimensjoneringsunderlaget kommer fra Isover FireProtect sin produktdokumentasjon, SINTEF nr. 010-0202.

1. Hvilken godstykke har HUP-profilen?
Hvilken tykkelse har inner- eller yttervegg?
Antall gipsplater på brannsiden?
2. Bestem hvilken brannmotstand og kritisk ståltemperatur konstruksjonen skal dimensjoneres for.

Yttervegg

Innervegg

YTTERVEGG

Isoleringstykke med Isover FireProtect 150 ved brannbeskyttelse av firkantprofil HUP (SHS/RHS) innebygd i yttervegg.

3- eller 4-sidig beskyttelse avhengig av brannkrav.

Yttervegg, 3- og 4-sidig med Isover FireProtect 150

Brann-motstand R	Kritisk stålt temperatur $T_{s, \text{krit}} [^{\circ}\text{C}]$	HUP-profil (SHS/RHS), godstykke [mm]							
		Gips på innsiden, 1x12,5 mm	5	Gips på innsiden, 2x12,5 mm	6	Gips på innsiden, 1x12,5 mm	8	Gips på innsiden, 2x12,5 mm	10
60	400-600	20 mm, fire sider	20 mm, tre sider	20 mm, fire sider	20 mm, tre sider	20 mm, fire sider	20 mm, tre sider	20 mm, fire sider	20 mm, tre sider
90	400-600	35 mm, fire sider	20 mm, fire sider	30 mm, fire sider	20 mm, fire sider	25 mm, fire sider	20 mm, fire sider	20 mm, fire sider	20 mm, fire sider

INNERVEGG

Isoleringstykke med Isover FireProtect 150 ved brannbeskyttelse av firkantprofil HUP (SHS/RHS) innebygd i innervegg.

4-sidig beskyttelse gjelder i hele tabellen.

Innervegg, 4-sidig med Isover FireProtect 150

Brann-motstand R	Kritisk stålt temperatur $T_{s, \text{krit}} [^{\circ}\text{C}]$	HUP-profil (SHS/RHS), godstykke [mm]							
		Gips på innsiden, 1x12,5 mm	5	Gips på innsiden, 2x12,5 mm	6	Gips på innsiden, 1x12,5 mm	8	Gips på innsiden, 2x12,5 mm	10
60	450 500 550 600	20		20		20		20	
90	450 500 550 600	40	25	35	25	30		25	

Beregningssprogram

- ISOVER FireProtect Calc

På vår hjemmeside glava.no/programmer kan du beregne nødvendig isolasjons-tykke med online programmet for brannbeskyttelse av stålkonstruksjoner.

Produktinformasjon

Område	Isover FireProtect 150	Standard
Materiale	Steinull	-
Euroklasse	A1	EN 13501-1
Brannmotstand	Iht SINTEF dok nr. 010-0202	EN 13381-4
Format [mm]	1200 x 1000	-
Tykkelser [mm]	20, 25, 30, 35, 40, 50 og 60	-
Tykkelse toleranse [mm]	-1/+1	-
Vannabsorpsjon	<<1	EN 1609
λ_D [W/m·K]	0,037	EN 13162, EN 12667
Spesifikk varmekapasitet [J/kg·K]	840	-
Max anvendelsestemp [°C]	700	EN 14706
Densitet [kg/m³] 20 og 25mm	165	EN 1602, EN 13470
≥30 mm	150	EN 1602, EN 13470
Øvrig informasjon	Benyttes der optimal brannbeskyttelse av stål- konstruksjoner ønskes	
		

GLAVA AS
Nybråtveien 2
Postboks F
1801 Askim

Tlf.: 69 81 84 00
Faks: 69 81 84 78